

FULL INFORMATIU PER A DELEGATS I DELEGADES DE PREVENCIÓ

EXERCICI DEL DRET A LA INFORMACIÓ EN MATÈRIA DE SEGURETAT I SALUT EN EL TREBALL MITJANÇANT CÒPIA

Revisat Octubre 2013

La normativa específica de prevenció de riscos laborals reconeix als delegats i les delegades de prevenció nombroses funcions, competències i facultats, com són el dret a la informació, a la inspecció dels llocs de treball, la investigació dels problemes, la formació, la participació, la consulta, la proposta, la denúncia, la paralització d'activitats..., però la nostra història està plena d'experiències dels obstacles reals per dur a la pràctica aquests drets. I un dels obstacles més estès ha estat la dificultat perquè l'exercici al dret a la informació es concreti a partir de posar «a disposició» els documents, i negant-nos el dret a una còpia.

Aconseguir l'exercici ple del dret a la informació ha estat un eix central de la nostra activitat a les empreses, perquè, com hem assenyalat en nombroses ocasions, «per prevenir cal conèixer»¹. Actualment comptem amb algunes sentències i requeriments de la Inspecció de Treball que es posicionen de manera clara assenyalant que el dret a la informació dels delegats i delegades de prevenció s'ha de concretar mitjançant còpia de la documentació, i que no és suficient posar a disposició. A més, a Catalunya, el Departament de Treball i Indústria va emetre una instrucció (1/2005) en què estableix de manera clara que el dret a la informació s'ha d'exercir a través del lliurament de còpia dels documents. En aquest full informatiu reproduïm l'esmentada instrucció, ja que creiem que és un bon instrument per superar alguns dels obstacles relacionats amb el dret a la informació, que tot i que es va aprovar al 2005 a l'actualitat continua vigent i es l'interpretació de l'autoritat laboral a Catalunya.

L'objectiu d'aquest full informatiu és informar dels drets d'informació dels delegats i delegades de prevenció i difondre els instruments dels que avui disposem para exigir copia dels documents de prevenció que hi ha a les empreses.

Amb el finançament de:

**FUNDACIÓN
PARA LA
PREVENCIÓN
DE RIESGOS
LABORALES**

Acció IT.0156/2012

La versió en castellà d'aquest full informatiu està disponible a: <http://www.conc.es/slaboral>

¹ Una reflexió extensa sobre el tema la pots trobar en un document realitzat pel CERES «Drets d'informació, consulta i participació dels representants dels treballadors a la Llei de prevenció de riscos laborals» i que està disponible al web (accés restringit a persones afiliades a CCOO).

INSTRUCCIÓ 1/2005 DEL DEPARTAMENT DE TREBALL I INDÚSTRIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA SOBRE DRETS A LA INFORMACIÓ DELS DELEGATS I DELEGADES DE PREVENCIÓ

Els documents, que l'autoritat laboral assenyala de manera explícita, a què tenim dret a còpia són els següents:

- Avaluació de riscos.
- Mesures i activitats de protecció i prevenció.
- Mesures d'emergència.
- Resultats dels controls periòdics sobre les condicions de treball i les activitats dels treballadors.
- Relació d'accidents de treball amb baixa.
- Relació de malalties professionals amb baixa.
- Comunicació oficial dels accidents de treball amb baixa (notificació d'accident de treball).
- Relació dels accidents de treball sense baixa.
- Informes de les investigacions d'accidents de treball.
- Informació de les persones o òrgans encarregats de la protecció i prevenció a les empreses.
- Informacions dels organismes competents per la seguretat i la salut.
- Conclusions derivades de la vigilància de la salut (la confidencialitat de les dades de salut opera de la mateixa forma en relació amb els empresaris/sàries que en relació amb els delegats/ades de prevenció).

A continuació reproduïm el contingut de l'esmentada instrucció...²

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball i Indústria

Ref.- Instrucció 1/2005

Havent-se plantejat diverses consultes sobre l'abast de l'obligació empresarial de facilitar informació als representants dels treballadors en matèria de prevenció de riscos laborals, estimem d'interès emetre les següents consideracions:

Les competències i facultats dels delegats de prevenció s'estableixen a l'article 36 de la Llei de prevenció de riscos laborals (LPRL), l'apartat segon d'aquest article és el que genera controvèrsia, concretament els punts b), c) i d) el redactat dels quals és el següent:

«b) Tener acceso, con las limitaciones previstas en el apartado 4 del artículo 22 de esta Ley, a la información y documentación relativa a las condiciones de trabajo que sean necesarias para el ejercicio de sus funciones y, en particular, a la prevista en los artículos 18 y 23 de esta Ley. Cuando la información esté sujeta a las limitaciones reseñadas, sólo podrá ser suministrada de manera que se garantice el respeto de la confidencialidad.»

Aquest accés es refereix als documents relacionats en els articles 18 i 23 de la LPRL, consistents en:

- Avaluació de riscos laborals.
- Mesures i activitats de protecció i prevenció.
- Mesures d'emergència.
- Resultats dels controls periòdics sobre les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors.
- Pràctica del control de l'estat de salut dels treballadors.
- Relació d'accidents de treball i malalties professionals que hagin causat una IT superior a 1 dia.

² Si t'interessa la pots trobar en format electrònic a:...

«c) Ser informats per l'empresari sobre els danys produïts en la salut dels treballadors una vegada que aquell hagués tingut coneixement d'ells, poden presentar-se, fins i tot fora de la jornada laboral, al lloc dels fets per conèixer les circumstàncies dels mateixos.

De l'examen de la Llei, entenem que la documentació acreditativa d'aquests danys és la següent:

- Comunicació oficial d'accident de treball.
- Relació mensual d'accidents de treball sense baixa mèdica.
- Informe d'Investigació d'accidents de treball.
- Conclusions derivades de la vigilància de la salut i tota aquella informació no personal, sinó col·lectiva, dels danys a la salut existents en una empresa.

«d) Rebre de l'empresari les informacions obtingudes per aquest, procedents de les persones o òrgans encarregats de les activitats de protecció i prevenció en l'empresa, així com dels organismes competents per a la seguretat i la salut dels treballadors, sense perjudici del que disposa l'article 40 d'aquesta Llei en matèria de col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social.»

Els problemes es plantegen per l'excessiva generalitat de conceptes com els de «[...] tenir accés a [...]» o «[...] ser informat sobre [...]», la interpretació dels quals pot generar confusió i ser font de conflictes, fent més difícil l'exercici correcte dels drets dels delegats de prevenció i els correlatius deures empresarials.

Aquesta manca de concreció no pot comportar deixar buit de contingut el mandat legal, per la qual cosa correspon efectuar-ne una interpretació d'acord amb l'establert a l'article 3 del Codi civil, segons el qual la interpretació de les normes legals ha de tenir en compte els següents criteris: el sentit de les paraules de la llei mateixa, el context en què es dicta la norma, els seus antecedents històrics i legislatius i la realitat social del temps en què han de ser aplicats, de la qual cosa resulta el següent:

A) L'LPRL es dicta en el desenvolupament de l'article 40.2) de la Constitució espanyola, i reconeix així el dret dels treballadors a una protecció de la seva salut i integritat en l'àmbit laboral; protecció que obliga els poders públics, els empresaris, els treballadors i les seves organitzacions representatives a actuar amb uns principis d'eficàcia, coordinació i participació; aquests principis, en l'àmbit dels drets de consulta i participació dels treballadors, es concreten en l'establiment de la figura del delegat de prevenció, a la qual s'atorga competències, facultats i garanties per a portar a terme aquells drets.

B) En la labor interpretativa actual resulta imprescindible incorporar l'esperit i el contingut de la directiva 2002/14, d'11 de març, per la qual s'estableix un marc general relatiu a la informació i a la consulta dels treballadors en la Unió Europea; aquesta ressalta que en l'aplicació de les modalitats d'informació i consulta, l'empresari i els representants dels treballadors han de treballar amb esperit de cooperació en compliment dels seus deures i obligacions recíproques; la directiva considera que la informació consistent en la transmissió de dades per l'empresari als representants dels treballadors... s'ha de facilitar en un moment, d'una manera i amb un contingut apropiats, que els permetin procedir-ne a un examen adequat.

C) No es pot oblidar que, segons l'article 36.2) de l'LPRL, els delegats de prevenció de les empreses que no disposen de Comitè de Seguretat i Salut, tenen facultats per a

«...b) conèixer tots els documents i informes relatius a les condicions de treball siguin necessaris per al compliment de les seves funcions, així com els procedents de l'activitat del servei de prevenció, si s'escau.

«...c) conèixer i analitzar els danys produïts en la salut o en la integritat física dels treballadors, a fi de valorar les seves causes i proposar les mesures preventives oportunes.»

D) La qüestió més difícil es presenta en la documentació relativa als resultats de les pràctiques del control de l'estat de salut dels treballadors (document de l'apartat b) i en els documents de l'apartat c), ambdós de l'article 36 de l'LPRL, consistents en els comunicats d'accidents, relacions d'accidents sense baixa mèdica, investigacions d'accidents i conclusions derivades de la vigilància de la salut,

Sen la mesura que es podrien veure afectats per les limitacions establertes a l'article 22.4 de l'LPRL, relatives a la confidencialitat de les dades mèdiques.

No obstant això, el mateix article 22 matisa el contingut d'aquestes limitacions en un doble sentit:

- Les limitacions relatives a informació mèdica de caràcter personal no operaran si hi ha consentiment exprés del treballador en el fet que es puguin facilitar.
- L'empresari, les persones i els òrgans amb responsabilitats en matèria de prevenció han de ser informats de les conclusions que es deriven dels reconeixements efectuats en relació amb l'aptitud del treballador pel desenvolupament del lloc de treball o amb la necessitat d'introduir o millorar les mesures de protecció i prevenció, a fi que tots ells puguin desenvolupar correctament les seves funcions en matèria preventiva.
- Encara que siguin responsabilitats de diferent ordre, no es pot negar que la llei atorga responsabilitats de forma expressa als delegats de prevenció en matèria preventiva.

Tots els elements interpretatius a què s'ha fet referència, porten a la conclusió que la finalitat de la Llei és la de garantir als delegats de prevenció un correcte coneixement de la informació que els ha de permetre exercir de forma eficaç les funcions de col·laboració, promoció, consulta, vigilància i control sobre el compliment de la normativa en matèria de prevenció de riscos laborals; aquesta informació només la pot donar l'empresari, com a dipositari de la mateixa per la seva condició de ser el responsable del deure de garantir als treballadors de la seva empresa una protecció eficaç davant dels riscos laborals.

En conseqüència, s'estima adient establir els següents criteris d'actuació:

I. En relació amb els documents a què fa referència l'apartat 2-b) de l'article 36 de l'LPRL, consistents en «l'avaluació de riscos laborals, les mesures i activitats de protecció i prevenció, les mesures d'emergència, els resultats dels controls periòdics sobre les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors i la relació d'accidents de treball i malalties professionals que hagin causat una IT superior a un dia» la forma efectiva de garantir-ne el coneixement i examen per part de la representació dels treballadors, consistirà en el lliurament de còpia d'aquests documents, atès que per la matèria, complexitat i/o caràcter tècnic que tenen, la informació que es pogués donar per altres mitjans podria resultar insuficient o confusa, i per tant no permetria un exercici correcte de les funcions dels delegats de prevenció.

II. Pel que es refereix al dret de rebre les informacions obtingudes per l'empresari de les persones o òrgans encarregats de les activitats de protecció i prevenció a la empresa, així com dels organismes competents per a la seguretat i salut dels treballadors (contingudes a l'apartat d) i les relacions d'accidents sense baixa mèdica (contingut a l'apartat c), del mateix redactat del precepte resulta el necessari trasllat de la còpia dels documents rebuts per l'empresa.

III. Finalment, respecte a la informació sobre els danys produïts en la salut dels treballadors, continguda en diferents documents, com la comunicació oficial d'accident de treball, la relació mensual d'accidents de treball sense baixa mèdica, l'informe d'investigació dels accidents de treball i les conclusions derivades de la vigilància de la salut, respecte dels quals s'ha de concloure igualment que la forma més efectiva i correcta de transmetre la informació serà el lliurament d'una còpia d'aquells documents.

IV. La limitació relativa a la informació mèdica de caràcter personal a què fan referència els articles 36.2 b) i 22.4) de l'LPRL opera de la mateixa forma respecte de l'empresari i respecte dels delegats de prevenció, a excepció d'aquells casos en què el treballador hagi autoritzat de forma expressa el coneixement de determinades dades només respecte de l'empresari.

Mar Serna Calvo
Directora general de Relacions Laborals
Barcelona, 13 de gener de 2005